

Sygn. akt: I C 144/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 listopada 2017r.

Sąd Rejonowy w Chojnicach I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSR Radosław Wyrwas
Protokolant:	stażysta Monika Klunder

po rozpoznaniu w dniu 30 października 2017r. w Chojnicach

sprawy z powództwa M. B.

przeciwko (...) sp. z o.o. w S. k/P.

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego

I. pozbawia wykonalności tytuł wykonawczy w postaci prawomocnego nakazu zapłaty wydanego przez Sąd Rejonowy w Bydgoszczy w sprawie VIII Ng 436/96 z dnia 5 sierpnia 1996r. przeciwko dłużniczce M. B., zaopatrzonego w klauzulę wykonalności w dniu 28 listopada 1996r., w części obejmującej zasądzone tym tytułem wykonawczym odsetki ustawowe należne za okres od dnia 29 marca 1994r. do dnia 5 listopada 2011r., których suma wynosi 7.653 (siedem tysięcy sześćset pięćdziesiąt trzy) złote;

II. oddała powództwo w pozostałej części;

III. zasądza od powódki M. B. na rzecz pozwanego (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. k/P. kwotę 917 (dziewięćset siedemnaście) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt: I C 144/17

UZASADNIENIE

W dniu 27 marca 2017r. M. B. wytoczyła przeciwko (...) sp. z o.o. w P. powództwo o pozbawienie w całości wykonalności tytułu wykonawczego w postaci prawomocnego nakazu zapłaty wydanego przez Sąd Rejonowy w Bydgoszczy z dnia 05.08.1996r. w sprawie VIII Ng 436/96, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności. Alternatywnie wniosła o częściowe pozbawienie tego tytułu wykonalności w zakresie dotyczącym zasądzonych nim odsetek ustawowych za opóźnienie do odsetek jedynie za trzy lata wstecz liczone od daty wszczęcia postępowania egzekucyjnego w sprawie Km 1425/14.

W uzasadnieniu pozwu wskazała, że postępowanie egzekucyjne zostało wszczęte na podstawie wniosku pozwanego będącego wierzycielem – (...) sp. z o.o. z siedzibą w P., na podstawie w/w tytułu wykonawczego. Wskazała ponadto, że aktualna nazwa wierzyciela to (...) sp. z o.o. w P.. Zobowiązania wynikające z tego tytułu wykonawczego wygasły w całości z uwagi na ich przedawnienie i nie mogą być egzekwowane w drodze postępowania egzekucyjnego. Tytuł wykonawczy pochodzi z 1996r., zaś ostatnie postępowanie egzekucyjne o sygn. II Km 286/06 prowadzone przez

Komornika Sądowego M. K. zostało prawomocnie umorzone postanowieniem z dnia 03.08.2006r. 10-letni termin przedawnienia upłynął w sierpniu 2016r.

W dalszej części uzasadnienia powódka wskazała, że nawet w sytuacji, gdy całe roszczenie objęte tytułem wykonawczym nie wygasło na skutek przedawnienia, to domaga się częściowego ograniczenia wykonalności tytułu wykonawczego w zakresie, w jakim dotyczy odsetek. Odsetki należą do świadczeń okresowych i powinny przedawniać się z upływem trzech lat. Wierzyciel może zatem dochodzić od powódki odsetek od kwoty głównej za trzy lata wstecz. Domaganie się wyegzekwowania przedawnionych odsetek jest działaniem bezprawnym.

W odpowiedzi na pozew (k. 101) pozwana spółka oświadczyła, że uznaje roszczenie w zakresie odsetek liczonych ponad trzy lata przed datą złożenia wniosku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego 5 listopada 2014r. W pozostałym zakresie wniosła o oddalenie powództwa. Wniosła o zasądzenie od powódki kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu wskazano, że roszczenie dotyczące należności głównej nie uległo przedawnieniu. Wcześniej bowiem wierzyciel dwukrotnie wszczynał postępowanie egzekucyjne przeciwko powódce. Ponowne zatem wszczęcie postępowania egzekucyjnego nie nastąpiło po upływie dziesięcioletniego okresu przedawnienia dla roszczeń stwierdzonych tytułami wykonawczymi.

Pozwana spółka wskazała ponadto, że powódka powinna być w całości obciążona kosztami procesu, albowiem pozwana nie dała powodu do wytoczenia powództwa. Przed wytoczeniem powództwa powódka nie wzywała pozwanej spółki do ograniczenia egzekucji. Po powzięciu informacji o toczącym się postępowaniu sądowym pozwana egzekwuje roszczenie tylko w zakresie nieprzedawnionym. Zastosowanie powinien znaleźć zatem art. 101 k.p.c.

Sąd ustalił, co następuje:

Sąd Rejonowy w Bydgoszczy w sprawie VIII Ng 436/96 wydał w dniu 5 sierpnia 1996r. nakaz zapłaty z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. przeciwko M. B., zasądzając kwotę należności głównej 1.855,79 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 29 marca 1994r. do dnia zapłaty. Nakaz ten po uprawomocnieniu został zaopatrzony w klauzulę wykonalności w dniu 28 listopada 1996r.

Na podstawie tego tytułu wykonawczego wierzyciel złożył wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego, które było prowadzone przez Komornika Sądowego Rewiru II przy Sądzie Rejonowym w Chojnicach M. K. pod sygnaturą II Km 187/98. Postanowieniem z dnia 30 listopada 2000r. postępowanie to zostało umorzone z uwagi na bezskuteczność egzekucji.

Wierzyciel ponownie złożył wniosek o wszczęcie egzekucji w 2006r. Postępowanie egzekucyjne było prowadzone przez tego samego Komornika – M. K. – pod sygnaturą II Km 286/06. Postanowieniem z dnia 3 sierpnia 2006r. postępowanie to również zostało umorzone z uwagi na bezskuteczność egzekucji.

/dowód: kopie odpisów postanowień Komornika, k. 30, 107; pismo Komornika, k. 75; kopia odpisu nakazu zapłaty, k. 78/

W dniu 5 listopada 2014r. wierzyciel po raz kolejny złożył wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego przeciwko M. B.. Postępowanie to prowadzi Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Chojnicach K. C. pod sygnaturą Km 1425/14. Odsetki za okres dalszy, niż trzy lata wstecz od złożenia wniosku o wszczęcie egzekucji, tj. za okres od 29 marca 1994r. do 5 listopada 2011r. wynoszą 7.653 złote.

/dowód: pismo Komornika, k. 75; kopia wniosku o wszczęcie egzekucji, k. 77/

Po wszczęciu egzekucji w sprawie Km 1425/14 wierzyciel zmienił nazwę na (...) sp. z o.o. w S. k/P..

/okoliczność bezsporna/

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy, które nie budziły żadnych zastrzeżeń. Zostały one przedstawione przez strony w postaci kopii, jednak nie były zgłaszane zastrzeżenia co do ich zgodności z oryginałami.

Nie może ulegać wątpliwości fakt wydania tytułu egzekucyjnego przeciwko M. B. w postaci nakazu zapłaty Sądu Rejonowego w Bydgoszczy, jak również fakt zaopatrzenia go w klauzulę wykonalności. W piśmie z dnia 29.09.2017r. (k. 101) pełnomocnik pozwanej spółki przedstawił tok czynności związanych z postępowaniami egzekucyjnymi prowadzonymi przeciwko dłużnicze – powódce w niniejszej sprawie M. B.. Okoliczności te nie zostały zaprzeczone przez powódkę, a ponadto wynikają z kopii dokumentów załączonych do tego pisma. Nie może zatem ulegać wątpliwości, że na podstawie opisanego powyżej tytułu wykonawczego toczyły się w przeszłości przeciwko M. B. dwa postępowania egzekucyjne – w 1998r. i 2006r. Egzekucje w tych sprawach okazały się bezskuteczne, jednakże nie było okresu wynoszącego 10 lat od daty uprawomocnienia się nakazu zapłaty do daty wszczęcia pierwszego z tych postępowań egzekucyjnych oraz od daty umorzenia tego postępowania do daty wszczęcia drugiego z tych postępowań. Nie upłynął także okres 10 lat od daty umorzenia drugiego z tych postępowań do wszczęcia trzeciego z nich.

Zmiana nazwy wierzyciela będącego spółką była okolicznością bezsporną, wynikającą ponadto z odpisu z Krajowego Rejestru Sądowego (k. 85).

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie jedynie w części.

W pierwszej kolejności wskazać należy, iż powództwo nie mogło być uwzględnione w całości. Znamionym jest, że w istocie w uzasadnieniu pozwu nie przedstawiono argumentów na poparcie tezy, aby całe roszczenie pieniężne przysługujące pozwanej spółce było przedawnione. Niezależnie od pierwotnego okresu przedawnienia tego roszczenia, z chwilą wydania i uprawomocnienia się tytułu egzekucyjnego (nakazu zapłaty Sądu Rejonowego w Bydgoszczy) do należności głównej wynikającej z tego tytułu zastosowanie znajduje art. 125§1 k.c. Zgodnie z treścią tego przepisu – roszczenie stwierdzone prawomocnym orzeczeniem sądu (...) przedawnia się z upływem lat dziesięciu, chociażby termin przedawnienia roszczeń tego rodzaju był krótszy. Zatem od daty uprawomocnienia się nakazu zapłaty należy liczyć bieg terminu przedawnienia roszczenia stwierdzonego tym tytułem. Termin przedawnienia upłynąłby zatem w 2006r. Tak się jednak nie stało, albowiem w 1998r. wierzyciel wszczął postępowanie egzekucyjne. Jak wynika zaś z art. 123§1 pkt 1 k.c. – bieg przedawnienia przerywa się przez każdą czynność przed organem powołanym do egzekwowania roszczeń danego rodzaju, przedsięwziętą bezpośrednio w celu zaspokojenia roszczenia. Oczywistym jest i nie wymaga szerszego uzasadnienia, że złożenie wniosku o wszczęcie egzekucji przerywa bieg przedawnienia roszczenia stwierdzonego danym tytułem wykonawczym i to nawet wówczas, gdy później postępowanie egzekucyjne zostaje umorzone z uwagi na bezskuteczność egzekucji.

Z art. 124§1 k.c. wynika, że po każdym przerwaniu przedawnienia biegnie ono na nowo. Zatem kolejny okres 10-letni przedawnienia roszczenia stwierdzonego w/w nakazem zapłaty rozpoczął swój bieg w 2000r., w związku z umorzeniem pierwszego postępowania egzekucyjnego. Został on ponownie przerwany przed upływem 10 lat w związku ze złożeniem wniosku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego w 2006r. To drugie postępowanie egzekucyjne zostało umorzone postanowieniem z dnia 30 listopada 2006r. Ostatnie z postępowań egzekucyjnych, które nadal się toczy, zostało wszczęte w listopadzie 2014r., a więc przed upływem okresu 10 lat od daty umorzenia poprzedniego postępowania egzekucyjnego.

Reasumując tę część rozważań – nigdy nie doszło do przedawnienia należności głównej wskazanej w tytule wykonawczym, albowiem już trzykrotnie doszło do przerwania biegu przedawnienia na skutek aktywności wierzyciela – złożenia wniosku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego. Tym samym twierdzenia powódki zawarte w uzasadnieniu pozwu nie znajdują oparcia w rzeczywistości.

Doszło natomiast do przedawnienia roszczenia o zapłatę odsetek ustawowych wskazanych w tytule wykonawczym. Z treści tego tytułu wynika, że wierzycielowi należą się odsetki ustawowe od dnia 29 marca 1994r. do dnia zapłaty. Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 20.05.2015r. w sprawie I CNP 28/14 - zgodnie z przepisem art. 125 § 1 zdanie pierwsze KC, świadczenie stwierdzone prawomocnym wyrokiem sądu przedawnia się z upływem 10 lat, także co do objętego nim świadczenia okresowego, w tym odsetek, wymagalnych w dacie uprawomocnienia się wyroku. W tym zakresie art. 125 § 1 KC jest uregulowaniem szczególnym w stosunku do art. 118 KC. Natomiast trzyletniemu przedawnieniu ulegają stwierdzone tym wyrokiem roszczenia o świadczenie okresowe (odsetki) należne i wymagalne po dniu uprawomocnienia się wyroku. Wynika z tego, że dłużnik w toku postępowania egzekucyjnego może zasadnie podnieść zarzut przedawnienia roszczenia o odsetki należne od daty wskazanej w tytule wykonawczym do daty poprzedzającej o trzy lata datę złożenia wniosku o wszczęcie egzekucji. Na podstawie tytułu wykonawczego w niniejszej sprawie egzekucyjnej wierzyciel może żądać od dłużniczki odsetek ustawowych od kwoty zasądzonej w nakazie zapłaty od dnia 29 marca 1994r. do dnia zapłaty. Jednakże, należność ta jest przedawniona za okres od 29 marca 1994r. do daty poprzedzającej o trzy lata wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego. Jak wynika z akt Km 1425/14 – wniosek o wszczęcie egzekucji wierzyciel złożył w dniu 5 listopada 2014r. Zatem nieprzedawnione roszczenie o odsetki obejmuje ich wysokość za okres od 5 listopada 2011r. do dnia zapłaty. Co do odsetek należnych za okres wcześniejszy dłużniczka M. B. może skutecznie podnieść zarzut przedawnienia.

Nie ma racji pełnomocnik powódki wskazując, że przedawnienie roszczenia powoduje jego wygaśnięcie i jego dochodzenie jest bezprawne. Nie obowiązuje żaden zakaz dochodzenia roszczenia przedawnionego. Strona dochodząca takiego roszczenia naraża się jednak na zarzut przedawnienia, który może zostać podniesiony przez dłużnika zgodnie z treścią art. 117§2 k.c. Zarzut taki może zostać podniesiony również w toku postępowania egzekucyjnego. Podniesienie tego zarzutu powinno polegać na wezwaniu wierzyciela do zaprzestania prowadzenia egzekucji w zakresie, w jakim roszczenie jest przedawnione. W przypadku braku reakcji wierzyciela dłużnik może wytoczyć powództwo przeciwegzekucyjne na podstawie określonej w art. 840§1 pkt 2 k.p.c., albowiem przedawnienie roszczenia jest sytuacją, gdy nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie nie może być egzekwowane.

Mając na uwadze treść art. 125§1 zd. II k.c. oraz przywołane powyżej orzeczenie Sądu Najwyższego uznać należy, iż doszło do przedawnienia roszczenia wierzyciela o zapłatę kwoty stanowiącej równowartość odsetek ustawowych zasądzonych od należności głównej od dnia 29 marca 1994r. do dnia przypadającego na trzy lata przed złożeniem wniosku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego. Wniosek taki został złożony w dniu 5 listopada 2014r., a zatem przedawnione jest roszczenie o odsetki za okres od 29 marca 1994r. do 5 listopada 2011r. W tym zakresie powództwo przeciwegzekucyjne wytoczone przez powódkę M. B. musiało zostać uwzględnione. W związku z tym Sąd w pkt I wyroku pozbawił wyżej opisany tytuł wykonawczy wykonalności – w części obejmującej zasądzone tym tytułem wykonawczym odsetki ustawowe należne za okres od dnia 29 marca 1994r. do dnia 5 listopada 2011r., których suma wynosi 7.653 zł. (sumę tę wskazał Komornik w piśmie z k. 75).

W pozostałej części powództwo podlegało oddaleniu, albowiem z przyczyn wskazanych powyżej nie sposób uznać, aby roszczenie w pozostałym zakresie było przedawnione. Nie doszło do przedawnienia roszczenia o zapłatę należności głównej, ani do przedawnienia roszczenia o odsetki za trzy lata poprzedzające datę złożenia wniosku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego.

Na marginesie wskazać należy, iż nieprawidłowo sformułowano żądanie pozwu wnosząc alternatywnie o pozbawienie tytułu wykonawczego w części. Żądanie alternatywne pozwu związane jest z treścią art. 365§1 k.c., kiedy to dłużnik jest zobowiązany w ten sposób, że wykonanie zobowiązania może nastąpić przez wybór spełnienia jednego z kilku świadczeń. W niniejszej sprawie nie zostało wytoczone powództwo o zasądzenie świadczenia, a zatem żądanie alternatywne nie mogło zostać skutecznie zgłoszone. Sąd zatem uznał, że w istocie powódka M. B. żąda pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego w całości, zaś stosownie do wyników postępowania dowodowego i mając na uwadze obowiązujące przepisy Sąd uwzględnił powództwo częściowo w zakresie powyżej wskazanym, zaś w pozostałym zakresie powództwo musiało zostać oddalone.

W pkt III wyroku Sąd zasądził od powódki M. B. na rzecz pozwanej spółki w całości poniesione przez pozwaną koszty procesu, na które składa się wynagrodzenie pełnomocnika i koszt uiszczenia opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł. Wynagrodzenie pełnomocnika przy określonej w pozwie wartości przedmiotu sporu wynosi 900 zł, co wynika z § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Podstawą prawną tego rozstrzygnięcia jest art. 98§1 i 2 k.p.c. oraz art. 101 k.p.c. Sąd uznaje za zasadne argumenty podniesione w tym zakresie przez stronę pozwaną w piśmie z dnia 29.09.2017r. Nie było podstaw do stosunkowego rozdzielenia kosztów procesu pomimo oddalenia powództwa w części. Powódka powinna być obciążona w całości kosztami procesu, albowiem pozwana spółka nie dała powodu do wytoczenia sprawy i uznała już w odpowiedzi na pozew żądanie pozwu w zakresie, w jakim zostało uwzględnione. Zastosowanie zatem powinien znaleźć art. 101 k.p.c. Nadmienić przy tym należy, iż wbrew twierdzeniom pełnomocnika powódki wyrażonym w uzasadnieniu pozwu – dochodzenie roszczenia przedawnionego nie jest bezprawne. Roszczenie takie istnieje (upływ terminu przedawnienia nie powoduje jego wygaśnięcia) i może być dochodzone poprzez wytoczenie powództwa, jak również egzekwowane poprzez zainicjowanie postępowania egzekucyjnego. Zatem złożenie wniosku o wszczęcie egzekucji w 2014r. co do całości roszczenia (należności głównej i odsetek, także należnych za okres sprzed trzech lat licząc od daty złożenia wniosku o wszczęcie egzekucji) nie było bezprawne. Powódka nie wykazała, ani nawet nie twierdziła, że przed wytoczeniem powództwa przeciwegzekucyjnego wzywała wierzyciela do zaprzestania egzekucji w zakresie przedawnionych roszczeń odsetkowych. Taka sytuacja jest tożsama ze stwierdzeniem, że wierzyciel (pozwany) nie dał powodu do wytoczenia sprawy w rozumieniu art. 101 k.p.c., co z kolei uzasadnia obciążenie powódki w całości kosztami procesu poniesionymi przez pozwaną spółkę.